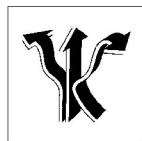

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра іноземної філології та перекладу

Затверджую:

Директор ННПСН

_____ Раєвська Я.М.

“__29__” серпня _____ 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри

Іноземної філології та перекладу

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Бахов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Жанрові теорії перекладу

спеціальності: _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня _____ другий (магістерський) рівень
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно),
перша англійська
(за наявності) _____ (назва спеціалізації)

Розробник (-и) силабусу навчальної дисципліни: Бахов Іван Степанович , доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу.

Викладач:Бахов Іван Степанович , доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу.

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу
Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Бахов
(підпис)

Силабус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
035 Філологія
(назва освітньої програми)

29.08.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Силабус перевірено
(дата)

Заступник директора _____ Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу**

Назва дисципліни	Жанрові теорії перекладу
Викладач (-і)	Бахов Іван Степанович
Портфоліо викладача (-ів)	Доктор педагогічних наук, професор
Контактний тел.	066-516-62-92
E-mail:	bakhov.ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-inozemnih-mov/robochi-navchalni-programi2.html
Консультації	п'ятниця, 08:30 - 09:50

1. Коротка анотація до дисципліни. Курс «Жанрові теорії перекладу» спрямований на усвідомлення головних тенденцій розвитку теорії літератури, на формування літературознавчих компетентностей, на практичне використання традиційних та сучасних методів і прийомів.

Дисципліна багата на обговорення, дискусії та діалоги на основі прочитаного та вивченого.

2. Мета: розширення знань студентів про специфіку і прикладні аспекти інтерпретації різних типів текстів перекладачем, які дозволяють йому досягти найвищого ступеня адекватності перекладу

Завдання: ознайомлення магістрів/магістринь з провідними жанровими трансляційними моделями та головними засадами перекладознавства в світовій літературі і філології, а також перекладознавстві. По закінченні курсу студент/студентка має вільно орієнтуватися в галузі теорії і практики перекладу, історії й методології.

Академічна доброчесність. У своїй діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти дотримуватись зазначених в «Кодексі академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

3. Формат курсу: очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Загальні компетентності

1. Соціокультурна компетентність:

- розуміти роль культури, науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язаних з ними сучасних соціальних і етичних проблем, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх еволюцію;

- знати форми і типи культур, основні культурно-історичні світові центри і регіони, закономірності їх функціонування і розвитку, знати історію культури України, її місце в світовій культурі і цивілізації;
- бути обізнаним у найважливіших галузях і етапах розвитку гуманітарного і соціально-економічного знання, основних наукових школах, напрямках, концепціях, джерелах гуманітарного знання і видах роботи з ними; вміти аналізувати в загальних рисах основні економічні події в своїй країні і за її межами, знаходити і використовувати інформацію, необхідну для орієнтування в основних поточних проблемах економіки; знати права і свободи людини і громадянина, вміти їх реалізувати у різних сферах життя, знати Конституцію України
- мати уявлення про наукові, філософські і релігійні картини світу, сутність призначення і сенс життя людини, про різноманітність людського пізнання, співвідношення істини і помилки, безвір'я і віри, раціонального та ірраціонального в людській уяві, особливості функціонування знання в сучасному суспільстві, про естетичні цінності, їх значення в творчості і повсякденному житті, вміти орієнтуватися в них; сприймати і розуміти різні жанри мистецтва (художню літературу, живопис, музику).

2. Інформаційна компетентність:

- вміти користуватися сучасними інформаційними технологіями; вільно орієнтуватися у стрімкому потоці наукової інформації, вести особистий науковий пошук за допомогою різних інформаційних систем; вміти користуватися електронними носіями для ведення навчальної документації середньої та старшої школи; бути обізнаним та вміти вільно користуватися інформаційними системами: бібліотеками, каталогами, архівами, локальними та глобальними мережами для ефективного пошуку та структурування інформації.

3. Комунікативна компетентність:

- знаходити засоби виражати особисте ставлення учителя-гуманіста до культурно-естетичних проблем; - вміти виражати і обґрунтовувати свою позицію з питань, які стосуються до історичного минулого; сензитивність до можливостей адаптації матеріалу відповідно до умов загальноосвітніх навчальних закладів; уміння застосовувати різні методичні ситуації в залежності від навчального контексту;
- уміти в практичній діяльності застосовувати знання етикету і дотримання етики ділового спілкування; вільно володіти українською мовою як державною і як мовою професійного та повсякденного спілкування з учнями, іноземними мовами; використовувати вербальні і позамовні засоби комунікації, техніки взаємодії в комунікаційних актах зі школярами, батьками, колегами, адміністрацією школи.

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
- Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою/мовами як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним . Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність до мислення, аналізу та прогнозування. Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність працювати в команді та автономно.

- Здатність здійснювати філологічний та науковий аналіз, структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів
- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Сприймання та продукування висловлення іноземною мовою, використання комунікативної компетенції людини.
- Забезпечення міжмовної та міжкультурної усної та письмової комунікації та міжмовного і міжкультурного обміну інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною (іноземними) та українською мовами.

5. Тривалість курсу: 120 годин (2 кредити ЄКТС), з них: 34 години аудиторної роботи, 16 год. – семінарський (практичних) занять, 70 годин – самостійної роботи, підсумковий контроль – у формі екзамену.

6. Статус дисципліни: обов'язкова.

7. Пререквізити: Курс «Жанрові теорії перекладу» тісно пов'язаний із проблематикою інших дисциплін, знання яких необхідно здобувачам для вивчення курсу.

8. Технічне й програмне забезпечення/ обладнання – мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук) для проведення аудиторних занять, інтернет.

9. Політика курсу:

- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (в разі порушення – письмова робота студента/студентки вважається недійсною).

10. Структура навчальної дисципліни.

Курс __ IV _____ Семестр __ VII _____
Всього годин у семестрі _____ 90 _____
Теми
Модуль 1
Тема 1 Категорія жанру
Тема 2. Специфіка жанру новели

Тема 3. Типологія малих форм прози
Модуль 2
Тема 5 Роман як жанр
Тема 6. Типологія роману
Тема 7. Жанрові стилістичні особливості балади
Тема 8. Казка як жанр .
Тема 9. Література факту (документальна література)
Усього годин 90

Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- Змістовий модуль I. «Жанрова типологія в перекладознавстві» (лекційні теми 1-9, семінарські теми 1-4).
- Змістовий модуль II. «Сучасне перекладознавство» (лекційні теми 10-17, семінарські теми 5-8).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, практичні (семінарські) та консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекція-бесіда, лекція-дискусія, проблемне навчання, робота з підручником, додатковими джерелами, тренувальні вправи.

Лекція-дискусія – запитання до аудиторії, запрошення до колективного дослідження – швидка «мозкова атака».

Лекція-дискусія – вільний обмін думками в інтервалах між логічними розділами лекції.

Семінари: вступний, евристичний семінар, пошуковий семінар, семінар з індивідуальною та груповою роботою.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		максимальна к-сть балів за одиницю	максимальна кількість балів	максимальна к-сть балів за одиницю	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	5	5	5	5	5
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	5	1	5

Виконання модульної роботи	25	5	25	1	25
Виконання ІНДЗ	45	-	-	-	-
Разом	-		130		42
Максимальна кількість балів:			172		
172:100=1,72. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:1,72$ = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота передбачає створення власних проєктів, досліджень з теми та оформлення звітної документації.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентам пропонують тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Поточний контроль знань здійснюється щомісяця шляхом опитування за вивченими темами курсу, підсумковий – наприкінці семестру за наявності позитивних оцінок поточного контролю у формі екзамену.

Екзамен. Магістри/ магістрині виконують практичні завдання, що супроводжуються усною теоретичною аргументацією. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Категорія жанру. Проблема дефініції.
2. Жанр як типологічна одиниця літератури.
3. Діалектика сталості та змінності жанру.
4. Синкретична природа жанру.
5. Рід, жанр, різновид: критерії розмежування.
6. Чисті та „скомпліковані” (дифузійні) жанри.
7. Еластичність жанру.
8. Жанрова система літератури.
9. Рушійні сили жанрового руху.
10. Генологія як галузь літературознавства.
11. Розмаїття генологічних теорій.
12. Класичні генологічні теорії (лінійна, перехресна).
13. Альтернативні (хронотопна, метажанрова, полікритеріальна та ін.).
14. Генологічний нігілізм Б. Кроче.
15. Жанрова специфіка народної казки.
16. Основні теоретико-методологічні підходи до аналізу казки (міфологічна, антропологічна, міграційна, порівняльно-історична школи).
17. Композиційні елементи казки.

18. Національне та інтернаціональне (етнічне і загальнолюдське) у казках.
 19. Казка в системі жанрів фольклорної та літературної прози.
 20. Класифікація народних казок. Звіриний епос. Чарівні (геройко-фантастичні) казки. Соціально-побутові казки.
 21. Поетика української казки.
 22. Казка фольклорна та літературна.
 23. Специфіка жанру новели.
 24. Генезис новели. Етимологія терміна.
 25. Фольклорні праформи новели.
 26. Специфіка новелістичного матеріалу у дефініції Гете та інших дослідників.
 27. Теорія так званого "вендепенкту", "пуанту".
 28. Гейзівська теорія новелістичного "сокола".
 29. Поетика зачину й заключного акорду у новелі.
 30. Вчення Е. По про єдність враження у новелі.
 31. Новела в системі літературних жанрів.
 32. Новела акції і новела настрою. Новела потоку свідомості.
 33. Розмежування оповідання і новели.
 34. Роман як жанр.
 35. Етимологія слова роман, його синоніми у різних мовах.
 36. Проблема дефініції жанру роману.
 37. Тип зображуваної дійсності у романі.
 38. Особливості романної композиції.
 39. Романний характер.
 40. "Романне мислення".
 41. Особливості стилю роману.
 42. Типологія роману. Критерії класифікації.
 43. Історично сформовані жанрові модифікації роману.
 44. Характерні особливості історичного роману.
 45. Роман-виховання, його різновиди та зразки в українській літературі.
 46. Жанрові особливості повісті.
 47. Роман і повість: порівняльний аналіз.
 48. Повість і поема: спільне та відмінне.
 49. Жанрово-стильові особливості балади.
 50. Еволюція жанру балади у різних країнах.
 51. Характерні атрибути баладного матеріалу.
 52. Родові співвідношення у баладі.
 53. Проблеми дефініції жанру балади.
 54. Національна специфіка української балади.
 55. Подібності і відмінності фольклорної та літературної балади на прикладі української словесності.
 56. Своєрідність української романтичної балади.
 57. Балада у літературі ХХ ст.
 58. Література факту.
 59. Епістолярний жанр.
 60. Класифікація листів за адресатом.
 61. Розвиток епістолярного жанру в українській літературі.
 62. Мемуаристика: спогади як жанр літератури факту.
 63. Щоденник. Типи щоденників.
 64. Специфіка жанру автобіографії.
- .Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна

1. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. – Част. I, II., К., 2010.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2013.
3. Чередниченко О. Про мову і переклад. – К.: Либідь, 2017.
4. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англійської громадсько-політичної літератури, 2015.
5. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англійської економічної літератури. Економіка США: загальні принципи: навч. посібник рек. Вінниця: Нова книга, 2015.
6. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П. Переклад англійської юридичної літератури: Навчальний посібник. - Вінниця: Поділля, 2016.
7. Baker Mona. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. London: Routledge, 2016.
8. Galperin I.R. Stylistics. M., 1981.
9. [Jorge Leiva Rojo](https://www.researchgate.net/publication/329629422_Aspects_of_human_translation_The_current_situation_and_an_emerging_trend). Aspects of human translation: The current situation and an emerging trend. 2018. Hermeneus. Revista de traducción e interpretación, 20:257-294. DOI: [10.24197/her.20.2018.257-294](https://www.researchgate.net/publication/329629422_Aspects_of_human_translation_The_current_situation_and_an_emerging_trend) [accessed Oct 27 2020].
10. Alves, Fabio (2006). "A relevance-theoretic approach to effort and effect in translation: Discussing the cognitive interface between inferential processing, problem-solving and decision-making." Proceedings of the International Symposium on New Horizons in Theoretical Translation Studies. Hong Kong: Chinese University of Hong Kong Press, 1- 12.
11. Alves, Fabio and José Luiz Gonçalves (2013). "Investigating the conceptual/procedural distinction in the translation process: a relevance-theoretic analysis of micro and macro translation units." Target 25(1), 107–124.
12. Bates, Douglas, Maechler, Martin, Bolker, Ben, Walker, Steven, Christensen, Rune Haubo Bojesen, Singmann, Henrik, Dai, Bin, Scheipl, Fabian, Grothendieck, Gabor and Peter

Green (2014). "Lme4: Linear mixed-effects models using Eigen and S4." R package version 1.7, 1-23. <https://CRAN.Rproject.org/package=lme4> (consulted 21.11.2018).

13. Levitsky A.E., Slavova L.L., Borisenko N.D. Linguistics. Рекомендовано МОН України як підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ. Знання України. 2006. – 171с.

14. Ericsson, K. Anders (2006). "An introduction to Cambridge Handbook of Expertise and Expert Performance: Its development, organization, and content." K. Anders Ericsson, Neil Charness, Paul J. Feltovich and Robert R. Hoffman (eds) (2006). The Cambridge handbook of expertise and expert performance. Cambridge: Cambridge University Press, 3-20. *The Journal of Specialised Translation* Issue 31 – January 2019 82

15. Fleiss, Joseph L. (1971). "Measuring nominal scale agreement among many raters." The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics 76(5), 378–382.

Додаткова

1. Коптілов В.В. Теорія та практика перекладу. К.,2000.
2. Корунець І.В. Теорія та практика перекладу. К.,2003.
3. Mounin G. Les problemes theoriques de la traduction.Paris.,1963.
4. Maillot J. La traduction scientifiqueet technique. Paris.,1969.
5. Daems, Joke, Vandepitte, Sonia, Hartsuiker, Robert J. and Lieve Macken (2017). "Translation methods and experience: A comparative analysis of human translation and post-editing with students and professional translators." *Meta* 62, 245-270.
6. Boklund-Lagopoulou, K, & Ph. Lagopoulos A. The role of methodology in semiotic theory building. *Punctum*, 3(2): 5-32, 2017
7. Katre Pärn. Metaphorical modelling as research method in semiotics. *Punctum*, 3(2): 33-60, 2017. DOI: 10.18680/hss.2017.0014
8. Erdmann J. Semiotics of pictorial signs on Social Networking Signs: Remarks on a neglected field of study. *Punctum. International Journal of Semiotics*, 1(1): 7-26, 2015
9. Gabriele Marino. Semiotics of Spreadability: A systematic approach to Internet memes and virality. *Punctum. International Journal of Semiotics*, 1(1): 26-43, 2015.
10. Patricia Nogueira. Ways of Feeling: Audience's meaning making in interactive documentar through an analysis of Fort McMoney. 1(1): 67-79, 2015.
11. Massimo Leone. Designing imperfection: The semiotics of the pixel. *Punctum. International Journal of Semiotics*, 4(1), 79-105. 2018.
12. Alves, Fabio (2006). "A relevance-theoretic approach to effort and effect in translation: Discussing the cognitive interface between inferential processing, problem-solving and decision-making." *Proceedings of the International Symposium on New Horizons in Theoretical Translation Studies*. Hong Kong: Chinese University of Hong Kong Press, 1- 12.
13. Alves, Fabio and José Luiz Gonçalves (2013). "Investigating the conceptual procedural distinction in the translation process: a relevance-theoretic analysis of micro and macro translation units." *Target* 25(1), 107–124.
14. Bates, D., Maechler, M., Bolker, B., Walker, S., Christensen, R. Haubo Bojesen, Singmann, Henrik, Dai, Bin, Scheipl, Fabian, Grothendieck, Gabor and Peter Green (2014). "Lme4: Linear mixed-effects models using Eigen and S4." R package version 1.7, 1-23. <https://CRAN.Rproject.org/package=lme4> (consulted 21.11.2018).
15. Carl, Michael, Gutermuth, Silke and Silvia Hansen-Schirra (2015). "Post-editing Machine Translation: Efficiency, strategies and revision processes in professional translation settings." Aline Ferreira and John Schwieter (eds) (2015). *Psycholinguistic and Cognitive*

Inquiries into Translation and Interpreting. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 145-174.

16. Carl, Michael, Schaeffer, Moritz and Srinivas Bangalore (2016). "The CRITT translation process research database." Michael Carl, Srinivas Bangalore and Moritz Schaeffer (eds) (2016). *New directions in empirical translation process research*. Cham: Springer, 13-54.

17. Hansen, Gyde (2002). *Empirical Translation Studies: Process and Product (Copenhagen Studies in Language 27)*. Copenhagen: Samfundslitteratur.

18. Jakobsen, Arnt Lykke (1998). "Logging time delay in translation." Gyde Hansen (ed.) (1998). *LSP Texts and the Process of Translation. (Copenhagen Working Papers in LSP)* Copenhagen: Copenhagen Business School, 71-101.

19. Jakobsen, Arnt Lykke (2002). "Translation drafting by professional translators and by translation students, in empirical translation studies: Process and product." Gyde Hansen (ed.) (2002). *Empirical Translation Studies: Process and Product. (Copenhagen Studies in Language Series 27)* Copenhagen: Samfundslitteratur, 191-204.

20. Koglin, Arlene (2015). "An empirical investigation of cognitive effort required to postedit machine translated metaphors compared to the translation of metaphors." *Translation & Interpreting* 7, 126-141.

21. Popović, Maja (2017). "Comparing language related issues for NMT and PBMT between German and English." *The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 108, 209–220.

22. TAUS (2013). Adequacy/Fluency Guidelines. <https://taus.net/academy/bestpractices/evaluate-best-practices/adequacy-fluency-guidelines> (consulted 10.05.2017).

23. Katre Pärn. Metaphorical modelling as research method in semiotics. *Punctum*, 3(2): 33-60, 2017. DOI: 10.18680/hss.2017.0014

